

ADRODDIAD I'R CABINET

7 MEHEFIN 2016

Aelod Cabinet: CYNGHORYDD PEREDUR JENKINS, AELOD CABINET ADNODDAU

Pwnc: CYFRIFON TERFYNOL 2015/16 – ALLDRO REFENIW

Swyddog cyswllt: DAFYDD L EDWARDS, PENNAETH CYLLID

1. Y penderfyniad a geisir / pwrpas yr adroddiad

1.1 Ystyried a nodi sefyllfa ariannol derfynol adrannau'r Cyngor am 2015/16.

1.2 **Cymeradwyo'r symiau i'w cario 'mlaen** (y golofn "Gor/(Tan) Wariant Addasedig" o'r talfyriad yn **Atodiad 1**), sef -

ADRAN	£'000
Oedolion, Iechyd a Llesiant	(6)
Plant a Theuluoedd	(8)
Addysg	(48)
Economi a Chymuned	5
Priffyrdd a Bwrdeistrefol	(6)
Rheoleiddio	(90)
Ymgynghoriaeth Gwynedd	34
Tîm Rheoli Corfforaethol & Chyfreithiol	(20)
Cyllid	(70)
Cefnogaeth Corfforaethol	(95)
Cyllidebau Corfforaethol	0

1.3 Cymeradwyo'r argymhellion a'r trosglwyddiadau ariannol canlynol (amlinellwyd yn **Atodiad 2**) –

- Yn unol â chais y Pennaeth Adran Oedolion argymhellir cymeradwyo trosglwyddiadau cyllidebau o fewn yr Adran Oedolion Iechyd a Llesiant fel a restrir yn Atodiad 2 (effaith net o "£0").
- Argymhellir defnyddio £150k o'r sefyllfa tanwariant gros yr Adran Rheoleiddio am 2015/16 ar gyfer datblygu trefn archwilio ac asesu cyflwr pontydd, cwlferi a rhai waliau cynnal.
- Argymhellir fod £150k o'r sefyllfa tanwariant ar Gyllidebau Corfforaethol am 2015/16 yn cael ei drosglwyddo i'r gronfa wrth gefn perthnasol i'r Bartneriaeth Gwastraff Gweddilliol Gogledd Cymru ar gyfer gofynion 2016/17, gyda'r gweddill sydd ei hangen ar gyfer 2017/18 i'w adnabod wrth ystyried y strategaeth ariannol am y flwyddyn honno.

- Argymhellir trosglwyddo £769k o danwariant ar Gyllidebau Corfforaethol am 2015/16 i gronfa er mwyn ariannu strategaeth ariannol 2016/17.
- Argymhellir defnyddio £292k o danwariant Cyllidebau Corfforaethol am 2015/16 er mwyn ariannu strategaeth ariannol 2015/16.

- 1.4 Cymeradwyo'r trosglwyddiadau ariannol o gronfeydd penodol fel a amlinellir yn Atodiad 3 (ynghyd â'r darpariaethau a ryddhawyd yn dilyn adolygiad).
- 1.5 Golygai hyn gwneud defnydd o (£833k) o falansau'r Cyngor, yn hytrach na'r (£2.019m) gwreiddiol er mwyn cwblhau'r pecyn i ariannu strategaeth ariannol 2015/16.

2. Cyflwyniad / Cefndir

- 2.1 Er gwaethaf gofynion parhaus i gyflawni arbedion heriol, **mae sefyllfa ariannol derfynol adrannau'r Cyngor am 2015/16 yn cadarnhau y bu rheolaeth ariannol effeithiol gan yr Aelodau Cabinet perthnasol, penaethiaid adrannau a rheolwyr cyllidebau.** Wrth gwrs, mae hynny wedi'i gefnogi gan waith monitro proffesiynol ein cyfrifwyr, ynghyd â gwaith herio adeiladol fel bo angen gan y Cabinet, y Pwyllgor Archwilio, a'r Tîm Rheoli Corfforaethol.
- 2.2 Felly, **gofynnir i'r Cabinet gymeradwyo sefyllfa ariannol derfynol 2015/16 er mwyn galluogi'r Adran Cyllid i symud ymlaen i gynhyrchu, ardystio a chyhoeddi'r datganiadau ariannol statudol erbyn 30 Mehefin**, ac wedyn eu cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio graffu ar 14 Gorffennaf 2016.

3. Adrannau'r Cyngor

- 3.1 **Yn gyffredinol, gallaf gadarnhau bu cyllidebau rhan fwy'r adrannau dan reolaeth gadarn eto eleni.** Mae talfyriad o sefyllfa derfynol yr holl adrannau wedi'i amlinellu yn Atodiad 1, gyda'r symiau i'w cario 'mlaen (yn amodol ar gymeradwyaeth y Cabinet) yn y golofn "Gor/(Tan) Wariant Addasedig". Yn Atodiad 2, mae manylion pellach ynglŷn â'r prif faterion a meysydd ble fu gwahaniaethau sylweddol i'r hyn a adroddwyd yn flaenorol, ynghyd â sawl argymhelliad penodol. Mae'r argymhellion rheiny wedi'u hamlygu er ystyriaeth uchod yn 1.3.
- 3.2 Roedd sefyllfa ariannol y mwyafrif o'r adrannau yn lled niwtral, ac wedi'i ragamcanu'n gywir yn ystod 2015/16, ond nodaf y bu gwelliant sylweddol yn sefyllfa ariannol yr **Adran Oedolion** yn ystod ail hanner y flwyddyn, tra bu lleihad yn incwm masnachol **Ymgynghoriaeth Gwynedd**. Hefyd, mae'r **Adran Rheoleiddio** yn cyfrannu cyfran sylweddol o'u tanwariant gros i ariannu blaenoriaeth gorfforaethol.

- 3.3 **Yn Atodiad 1, adroddir ar sefyllfa tanwariant / gorwariant pob adran i'r Cabinet, fydd yn cymeradwyo'r symiau sydd i'w cario 'mlaen.** Mae Rheoliad Gweithdrefn Ariannol 16.3.1 yn manylu ar y trefniadau ar gyfer symiau i'w "cario 'mlaen" ar ddiwedd y flwyddyn. Eleni, nid oes unrhyw gais i'r Cabinet ddileu diffyg adrannol, ac ar ôl trosglwyddiadau i gronfeydd, nid oes sefyllfa tanwariant adrannol sy'n uwch na'r trothwy £100,000 ar gau cyfrifon 2015/16.
- 3.4 Yn gyffredinol, lle mae'r adrannau wedi tanwario, mae'r sefyllfa hwnnw am un tro yn 2015/16 yn unig.
- 3.5 Yn y mwyafrif o'r cyllidebau lle bu gôr/tanwariant yn 2015/16, rhoddwyd ystyriaeth briodol i'r anghenion a chyfleon perthnasol yng nghylch cyllidebu 2016/17, ac mae'r mwyafrif o'r materion rheiny eisoes wedi'u cyfarch yn y strategaeth ariannol ar gyfer 2016/17 (drwy weithrediad rheolaethol i atal tueddiad a/neu drwy addasu'r gyllideb).

4. Ysgolion

- 4.1 Mae rhan o Atodiad 2 yn manylu ar sefyllfa cyllidebau'r ysgolion, lle mae statud wedi cyflwyno grym dirprwyedig i gyrrff llywodraethu gario balansau ymlaen ar ddiwedd blwyddyn ariannol. Mae'r cyfanswm sirol o falansau'r ysgolion wedi lleihau o £3.5m i £3.3m yn 2015/16. Byddwn yn cyhoeddi gwybodaeth fanwl am falansau ysgolion unigol cyn hir mewn 'Datganiad Adran 52'.
- 4.2 Mae gan yr Adran Addysg drefniadau ar gyfer herio'r ysgolion unigol i gyfiawnhau'r angen am eu balansau, ac maent yn gofyn i'r penaethiaid a chyrrff llywodraethu'r ysgolion perthnasol i egluro'u bwriad i ddefnyddio eu balansau (yn arbennig rheiny sydd gyda balansau dros 5% o'i gyllideb).
- 4.3 Mae cyfanswm yr ysgolion gyda diffygion ariannol wedi cynyddu o £327,873 (9 Cynradd, 5 Uwchradd, 1 Arbennig) ar 31 Mawrth 2015 i £447,692 (11 Cynradd, 4 Uwchradd, 1 Arbennig) ar 31 Mawrth 2016. Cadarnhaf bydd yr Uned Gyllid perthnasol hefyd yn sicrhau bydd penaethiaid a chyrrff llywodraethol yr ysgolion sydd â diffygion ariannol yn delio gyda hynny.

5. Cyllidebau a Chronfeydd Corfforaethol

- 5.1 Bu tanwariant un-tro sylweddol ar nifer o benawdau cyllideb gorfforaethol eleni, fel amlinellir yn rhan olaf Atodiad 2. Mae'r tanwariant net £292k yma, ynghyd â £894k neilltuwyd yn yr adolygiadau ail a trydydd chwarter, ar gael i gyfrannu tuag at ariannu blaenoriaethau corfforaethol un-tro.

- 5.2 Bydd aelodau yn cofio, ar gyfer Strategaeth Ariannol 2015/16 roedd £2.019m o'r balansau wedi'u hymrwymo. Hefyd, ar gyfer 2016/17 fod £2.164m wedi cynllunio i'w adnabod o adolygu reserfau ac yn y blaen, ac mae angen £616k pellach ar gyfer ariannu 'bidiau' un-tro yn 2016/17 (sef cyfanswm o bron i £4.8m).
- 5.3 Adolygwyd digonolrwydd holl gronfeydd penodol a darpariaethau'r Cyngor yn drylwyr unwaith eto gan y Pennaeth Cyllid wrth gau'r cyfrifon eleni, yn unol â'r polisi cymeradwywyd yr adeg yma llynedd. Llwyddodd yr adolygiad yma i gynhaefu £2.011m o adnoddau (£871k o gronfeydd penodol a £1,140k o ddarpariaethau), fel amlinellir yn Atodiad 3.
- 5.4 Gyda chefnogaeth y Cabinet, os defnyddir y tanwariant fel argymhellir ym mharagraff 1.3 uchod, trwy reolaeth effeithiol o'i gyllidebau, bydd y Cyngor wedi llwyddo i leihau'r defnydd arfaethedig o'i falansau, a bydd balansau cyffredinol y Cyngor wedi gostwng dim ond £833k o £6.4m i £5.6m ar 31/03/2016.

6. Camau nesaf ac amserlen

- 6.1 Yn unol â'r Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014, a Côt Ymarfer Cyfrifo CIPFA, rhaid i'r Prif Swyddog Cyllid ardystio datganiadau ariannol statudol 2015/16 y Cyngor erbyn 30 Mehefin. Wrth werthfawrogi fod hyn yn amserlen heriol, hoffwn ddiolch i bawb sydd wedi cyfrannu yn y broses.
- 6.2 Pwrpas yr adroddiad yma yw manylu ar y sefyllfa alldro o ran tanwariant neu orwariant Adrannau unigol a gwariant y Cyngor yn ei gyfanrwydd yn 2015/16, ac ystyried yr wybodaeth yn sgil hynny er mwyn medru adlewyrchu'r sefyllfa yn y cyfrifon terfynol.
- 6.3 Fe adlewyrchir yma'r sefyllfa a'r wybodaeth ddiweddaraf, ac wrth ddod â'r broses i derfyn, gallasai fod rhywfaint o newidiadau pellach. Fodd bynnag, ni ragwelir y bydd newid sylweddol yn y sefyllfa gyffredinol.
- 6.4 Bydd yr Adran Cyllid yn cynhyrchu datganiadau ariannol statudol 2015/16 i'w ardystio gan y Pennaeth Cyllid erbyn 30 Mehefin a'u cyflwyno i'w craffu gan y Pwyllgor Archwilio ar 14 Gorffennaf.

Barn yr aelod lleol

Dim yn berthnasol

Barn y swyddogion statudol

Y Prif Weithredwr:

Mae'r adroddiad yn cynnig darlun cyffredinol o reolaeth ariannol gadarn ar adeg pan y mae adnoddau wedi crebachu ac yn parhau i wneud hefyd, mae werth nodi, bod adrannau wedi bod yn gorfod paratoi ar gyfer arbedion a thoriadau i ddod.

Ar yr un pryd, mae'r Cyngor wedi bod yn cynnal ei berfformiad yn arbennig o dda dros yr un cyfnod ac mae hyn yn bwynt sydd werth eu nodi er mwyn talu teyrnged i'r staff a rheolwyr sydd wedi llwyddo i wneud hyn a rheoli gwariant yn effeithiol mewn cyd-destyn ariannol heriol iawn.

Y Swyddog Monitro:

Dim i'w ychwanegu o ran priodoldeb.

Y Pennaeth Cyllid:

Rwyf wedi cydweithio gyda'r Aelod Cabinet i baratoi'r adroddiad yma ac yn cadarnhau cywirdeb y cynnwys.

Atodiadau

Atodiad 1 - sefyllfa tanwariant / gorwariant terfynol pob adran

Atodiad 2 - prif faterion cyllidebol a meysydd ble fu gwahaniaethau sylweddol

Atodiad 3 - adnoddau wedi'u cynhaeafu o adolygu cronfeydd a darpariaethau